

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Utbildning och kultur

Årsöversikt 2009–2010

Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2010:2

Undervisnings- och kulturministeriet

PB 29, 00023 Statsrådet | Sjö tullsgatan 10 och Sjö tullsgatan 1, Helsingfors

Tfn. 09 160 04 och 09 578 14 | Fax 09 135 9335 (registraturen)

kirjaamo@minedu.fi | förnamn.efternamn@minedu.fi | www.minedu.fi

Årsberättelsen är avgiftsfri, beställningar tel. 09 160 77389

Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2010:2

ISBN: 978-952-485-891-5 | ISBN: 978-952-485-892-2 (PDF) | ISSN-L 1799-0343 | ISSN 1799-0343

Kommunikationsenheten | Design och lay-out Mary-Ann Lindholm | Tryckeri: Universitetstryckeriet 2010

Utbildning och kultur

Årsberättelse 2009–2010

Undervisnings-
och kultur-
ministeriet

Pärmbild: Vastavalo, Naturhistoriska museets trappa
Sida 2 originalteckning, Statsverkets hus, Fredsgatan 4, Riksarkivet
4 Foton: Liisa Takala, och Satu Haavisto
6 och 6–7 foton: Tuomas Sauliala
8 Foto: Heli Sorjonen
12–13 och 14–15 foton: Mary-Ann Lindholm
16–17 och 18 foton: Liisa Takala
18–19 Foto: Mary-Ann Lindholm,
22–23 Foto: Satu Haavisto
26–27 Foton: Vastavalo
29 Foto: Tuomas Sauliala
30 Foto: Vastavalo

Innehåll

Ledningens översikt	6–7
Händelser under 2009	8–9
Utbildning och vetenskap	10–19
Kultur-, idrotts- och ungdomspolitiken	20–27
Förvaltning och finansiering	28–31
Ämbetsverk och inrättningar	
Undervisnings- och kulturministeriets organisation	

I samband med ministeriets 200-årsjubileum i oktober 2009 lämnade undervisningsminister Virkkunen och kultur- och idrottsminister Wallin ett förslag till statsrådet om ändring av namnet så att det bättre motsvarar ministeriets uppdrag och verksamhet.

Ledningens översikt

Undervisnings- och kulturministeriet står för kompetens och kreativitet i framtiden

År 2009 präglades av universitetsreformen som stärkte de finländska universitetens verksamhetsbetingelser. Undervisningens och forskningens kvalitet och verkningsfullhet höjs och förutsättningarna för internationella framgångar förbättras. Forsknings-, konst- och undervisningsfriheten garanteras. Universitetet sköter offentliga uppgifter också i fortsättningen, och om deras uppgifter, utbildningsansvar och rätt att utfärda examina stadgas i lagar och förordningar.

Till följd av reformen förstärks universitetens ekonomiska och administrativa autonomi, medan deras främsta uppdrag - forskning och undervisning - förblir oförändrade. Staten tryggar universitetens basfinansiering.

Lagreformen utgjorde en del av den genomgående reformen av högskolorna. Samtidigt pågår högskolornas strukturella utveckling och strategiarbete.

Betingelserna för konst, kultur, idrott och ungdomsarbete stärktes ytterligare. Utvecklingen av anslagen till konst och kultur står nu på en solid grund. Statsanslagen till kulturinstitutionerna höjdes, och verksamhetsbetingelserna för det fria konstfältet befastes. Stödet till inhemsk film och audiovisuell produktion har höjts i enlighet med regeringsprogrammet. Den ökade finansieringen avspeglar sig också på många olika sätt inom idrotten, där det höjda stödet gynnar idrott bland barn och unga, vuxna samt på elitnivå.

För att lindra ungdomsarbetslösheten anvisades i den första tilläggsbudgeten år 2010 medel till yrkesutbildningen och läroavtalsutbildningen. Tipsvinstmedel kommer att användas till att stödja sysselsättning bland unga samt att generera praktikplatser också inom vetenskap, konst, idrott och ungdomsarbete.

I undervisningsministeriets strategi 2020 fastställs som mål att trygga bildningens kraft, befästa konkurrenskraften, säkerställa framgång för regionerna och livsmiljöerna samt att stärka delaktighet och social gemenskap. Finland går i spetsen för kompetens, kreativitet och delaktighet.

Undervisningsministeriet bytte namn till undervisnings- och kulturministeriet i början av maj 2010. Dess förvaltningsgren och uppdrag inom utbildnings-, forsknings-, kultur-, idrotts- och ungdomspolitikerna är oförändrade. Utbildningen, forskningen och kulturen får en allt mer framträdande roll som både ekonomisk verksamhet och en betydande välfärds- och bildningsfaktor. Undervisnings- och kulturministeriet är ett namn som beskriver ministeriets verksamhetssektor och åskådliggör omfattningen av denna både i Finland och internationellt.

Helsingfors, maj 2010

Undervisningsminister Henna Virkkunen

Kultur- och idrottsminister Stefan Wallin

Kanslichef Harri Skog

Händelser under 2009

Januari

- ~ Europeiska året för kreativitet och innovation inleds
- ~ Förslag om ett rådgivningsnätverk till kommunerna för att stödja unga - det uppsökande ungdomsarbetet bör bli permanent
- ~ Stödet till idrottsorganisationerna ökar

Februari

- ~ Utredare: morgon och eftermiddagsverksamheten för skolelever bör ses över
- ~ Första utvärderingen av barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogrammet blir klar
- ~ Beredning av redogörelse om kulturens framtid inleds

Mars

- ~ Förslag om nya lagar om Finlands Akademi och yrkeshögskolorna avläts
- ~ Undervisningsministeriet stödjer film- och AV-branschen med ytterligare 3 miljoner
- ~ Stödet till ungdomsorganisationerna ökar

April

- ~ En arbetsgrupp tillsätts för att se över timfördelningen inom den grundläggande utbildningen
- ~ En arbetsgrupp tillsätts för att utreda snabbare övergång till arbetslivet bland unga
- ~ 2,5 miljoner till uppsökande ungdomsarbete
- ~ Idrottsanläggningar understöds med över 27 miljoner euro

Maj

- ~ Regeringen fattar beslut om reform av sektorforskningen
- ~ Rådet för livslångt lärande inrättas
- ~ Ministeriet stödjer upprustning och digitalisering av biografer

Juni

- ~ Kvalitetskriterierna för den grundläggande utbildningen blir klara
- ~ Fortbildning av läroavtalstyp för högutbildade
- ~ Universitetslagen godkänns - träder i kraft 2010
- ~ Finland utses till temaländ på bokmässan i Frankfurt 2014
- ~ Wallin: Samtliga ministerier bör ta sitt ansvar för kulturhuvudstadsprojektet

Juli

- ~Virkkunen: Utbildningskompetens blir exportprodukt
- ~Uppsökande arbetspart har vunnit de ungas förtroende

Augusti

- ~Virkkunen: Stark satsning på kompetens i budgeten
- ~Wallin: Ungdoms-, kultur- och idrottsidan stora vinnare i budgetförslaget
- ~En arbetsgrupp föreslår ändringar i ungdomslagen för att förbättra de offentliga tjänsterna för unga

September

- ~OECD:s jämförelserapport: Finländare utbildar sig mer än förr
- ~Kvalitetspris för kulturtidskrifter utdelades för första gången
- ~Statsunderstödsprinciperna för grenförbund och idrottsorganisationer reformeras

Oktober

- ~Internationell utvärderingspanel: Det finländska forsknings- och innovationssystemet i behov av reformer
- ~Anläggningsprojekt inom den allmänbildande utbildningen och det fria bildningsarbetet beviljas totalt 140 miljoner
- ~Virkkunen: Mer fortbildning för lärare
- ~Statsandelarna för teatrar, orkestrar och museer fortsätter att växa

November

- ~De visuella branschernas konstpolitiska program blir klar
- Finlandsprisen för år 2009 delas ut till nycirkusen Cirko Aereo, gruppen Eppu Normaali, Konserttikeskus, regissören och manusförfattaren Anastasia Lapsui, bildkonstnärerna Kuutti Lavonen och Osmo Rauhala samt författaren Maria Vuorio

December

- ~Antimobbningsprogrammet KiVa Skola vinner första pris i EU:s brottsförebyggande tävling
- ~Förnyat studiestöd uppmuntrar till studier på heltid
- ~Wallin: Förslaget till ny upphovsrättslag går inte vidare

Utbildning och vetenskap

Den grundläggande utbildningens kvalitet uppmärksammades. Man utarbetade kvalitetskriterier och beviljade de första anslagen för minskning av undervisningsgrupperna. Man motarbetade utslagning bland skolelever och studerande samt understödde övergången från ett utbildningsstadium till följande.

Yrkesutbildningens popularitet fortsatte att öka. Universitetsreformens sista skeden präglade år 2009.

Resultaten av den internationella utvärderingen av det finländska innovationssystemet befäste universitetsreformen. Reformerna inom vuxenutbildningen fortsatte.

Kvalitetslyft inom den grundläggande utbildningen

Kvaliteten inom den grundläggande utbildningen förbättrades med hjälp av programmet för bättre grundläggande utbildning. Genom programmet beviljades specialbidrag för utveckling av elevhandledningen, undervisningen av elever som behöver intensifierat och särskilt stöd samt samarbetet mellan hem och skola.

För minskning av undervisningsgrupperna inom den grundläggande utbildningen beviljades 16 miljoner euro.

Genom kvalitetskriterierna för den grundläggande utbildningen är det möjligt att ta fram olika slags lokalt förankrad information om utbildningens kvalitet. Ministeriet beviljar utbildningsanordnarna särskilda anslag åren 2009–2011 för införande av kvalitetskriterierna.

Grundskolenätet fortsätter att tunnna ut. På riksplanet är tillgängligheten till grundläggande utbildning fortfarande god, men de regionala skillnaderna kan vara stora. Ändringarna i gymnasienätet var små.

Inom ramen för regeringens stimulansåtgärder ökades statsanslagen till anläggning av läroanstalter med sammanlagt över 60 miljoner euro. Därigenom var det möjligt att bevilja sammanlagt 101,5 miljoner euro i statsanslag år 2009. Reparationer till följd av fukt- och mögelproblem samt andra brådskande projekt har tidigarelagts. Stimulansåtgärderna fortsätter år 2010. För dem har beviljats fullmakt att bevilja ytterligare 48,5 miljoner euro, så att det totala beloppet uppgår till 86,5 miljoner euro.

Åtgärder för att förbättra utbildningsmöjligheterna för barn, unga och vuxna med invandrabakgrund sattes in på alla utbildningsstadier. Volymen av förberedande undervisning som ges till elever i åldern 6–10 år inför den grundläggande utbildningen har nästan fördubblats från och med början av 2009. Betingelserna för språkutbildning har förbättrats och finansieringen har ökat.

Dessutom inleddes påbyggnadsutbildning för undervisningspersonal med invandrabakgrund samt bereddes reformer som stödjer sysselsättning och integration i samarbete med Inrikesministeriet och Arbets- och näringsministeriet.

Attraktiv yrkesutbildning

Det finns stor efterfrågan på grundläggande yrkesutbildning. Vid gemensam ansökan våren 2009 lockade den cirka 62 300 förstahandssökande, vilket är en ökning på cirka 8 procent från år 2008. Av de sökande som gått ut den grundläggande utbildningen på våren sökte nästan hälften till yrkesutbildning.

Antalet studerande inom den grundläggande yrkesutbildningen ökades betydligt. I början av 2009 utökades antalet studieplatser med 4 245 och på hösten med ytterligare 750. Dessutom fattades beslut om en ökning med 1 250 studieplatser från början av år 2010. Ökningen inriktades till tillväxtcentrumen enligt det

regionala behovet på arbetskraft. Meningen är att framför allt minska ungdomsarbetslösheten, motarbeta utslagning bland unga och garantera utbildningsmöjligheter för vuxna.

Inom yrkesutbildningen genomfördes 14 anordnarfusioner. Antalet anordnare av grundläggande yrkesutbildning minskade med 10 till 144. Staten är anordnare av grundläggande yrkesutbildning endast för Sameområdets utbildningscentral.

Examensstrukturen inom den grundläggande yrkesutbildningen reformerades till att bättre motsvara kompetensbehoven i arbetslivet. Reformerna införs stegvis hösten 2008, 2009 och 2010. I samband med revideringen av examensgrunderna integreras grunderna för yrkesprov i examensgrunderna. År 2009 reviderades grunderna för 22 grundexamina. Under det aktuella året deltog över 900 lärare inom den grundläggande yrkesutbildningen i utbildning för att höja deras arbetslivskompetens.

Yrkesstarten, dvs. orienterande och förberedande utbildning före grundläggande yrkesutbildning, gjordes permanent i början av 2010. Avsikten är att minska andelen unga som blir helt utan utbildning vid övergången från den grundläggande utbildningen till utbildning på andra stadiet. Dessutom vill man minska antalet unga som avbryter sin utbildning eller byter utbildning i början av studierna samt antalet studerande som studerar ett år längre för sin grundexamen än vad som examens omfattning förutsätter. Försökstillstånd för yrkesstart hade beviljats 48 utbildningsanordnare. I slutet av maj 2009 hade nästan 2 800 studerande genomgått yrkesstarten. Cirka 70 procent av dem fortsatte sina studier eller började jobba inom ett år.

Finland rönt framgångar i tävlingen WorldSkills 2009 som hölls i Calgary, Kanada. Världsmästerskapen i yrkesskicklighet som arrangeras vartannat år arrangerades nu för 40:e gången. Team Finland bestod av 45 unga toppförmågor som deltog i 39 olika klasser. Sammanlagt lockade mästerskapen cirka 900 deltagare från 51 länder. Mästerskapen spelar en viktig roll för att höja yrkesutbildningens profil och status, främja samarbetet mellan utbildningen och arbetslivet samt utveckla yrkeskunskaper på högsta nivå.

I den första tilläggsbudgeten år 2010 anvisas tilläggsanslag för att lindra ungdomsarbetslösheten. Utbudet av yrkesutbildning och läroavtalsutbildning ökas ytterligare, liksom också ungdomars möjligheter till studier vid folkhögskolorna. Målet är att skapa utbildningsplatser för 2 500 unga.

Reformer inom vuxenutbildningen

Målet är att minst 60 procent av den vuxna befolkningen i arbetsför ålder deltar i utbildning årligen år 2012. Åtgärder för att höja deltagandet har beretts i samband med totalreformen av vuxenutbildningen samt utvecklingsprogrammet för det fria bildningsarbetet.

Som en del av åtgärderna för att motverka depressionen ökades utbudet av vuxenutbildning inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen, läroavtalsutbildningen och vuxenutbildningen vid yrkeshögskolorna.

Totalreformen av den yrkesinriktade vuxenutbildningen (AKKU) kommer att omfatta den yrkesinriktade vuxenutbildningen, vuxenutbildningen vid högskolor, den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen och personalutbildningen. Enligt förslagen av AKKU-arbetsgruppen ska förmånerna för vuxenutbildning förenklas och göras mer aktiverande. Fortbildning av läroavtalsstyp vid högskolorna inleddes hösten 2009. Möjligheterna att avlägga delar av examina utvidgas. Den öppna högskoleundervisningen inriktas mer enligt behoven hos vuxna i arbetsför ålder.

Genomförandet av utvecklingsprogrammet för det fria bildningsarbetet 2009–2012 inleddes. Man förberedde också införandet av kvalitets- och utvecklingsfinansiering och inledde utvecklingen av läroanstalts- och huvudmannastrukturen.

Rådet för livslångt lärande inledde sin första mandatperiod (1.8.2009–31.12.2011). Rådet, som tillsattes av statsrådet, ersätter vuxenutbildningsrådet som har verkat sedan 1985. Det är ett sakkunnigorgan som fungerar i anslutning till undervisningsministeriet. Rådet behandlar frågor som anknyter till samarbetet mellan utbildningen och arbetslivet, förutsättningarna för livslångt lärande och utvecklingen av vuxenutbildningspolitiken.

Skolelever, studerande och examina¹

	2006	2007	2008	2009	Ändring 2008– 2009
FÖRSKOLEUNDERVISNING					
- elever	57 930	57 510	56 650	57 745	1 095
GRUNDLÄGGANDE UNDERVISNING					
- nya elever	58 010	57 650	57 030	56 770	-260
- utfärdade avgångsbetyg	65 790	65 570	66 810	65 083	-1 727
- elevantal	568 720	560 610	551 710	536 776	-14 934
GYMNASIEUTBILDNING					
- nya studerande	39 400	38 520	38 500	38 744	244
- avlagda studentexamina ²	32 7903	3 10032	600	32 619	19
- studernadeantal	114 140	112 390	110 180	108 480	-1 700
GRUNDLÄGGANDE YRKESUTBILDNING³					
- nya studerande	64 710	67 710	68 403	70 600	2 200
- avlagda examina	37 280	38 860	39 110	41 000	1 890
- studerandeantal ⁴	149 680	156 855	161 758	164 172	2 410
YRKESINRIKTAD TILLÄGGSUTBILDNING⁵					
- nya studerande	26 500	28 920	31 100	31 700	1 600
- avlagda examina	16 170	16 350	16 700	17 300	600
- antal studerande inom utbildning i skolform	28 389	28 048	28 000	28 900	900
- antal studerande inom utbildning i läroavtalsform	22 150	24 500	27 131	29 025	1 894
GRUNDEXAMINA VID YRKESHÖGSKOLA⁶					
- personer som inlett studier	32 370	32 120	32 920	34 963	2 034
- avlagda examina	20 770	20 570	21 090	20 044	-1 046
- studerandeantal	115 760	114 730	113 390	115 830	2 440
HÖGRE HÖGSKOLEEXAMINA					
- personer som inlett studier	1 220	1 770	1 990	2 308	318
- avlagda examina	150	360	680	940	261
- studerandeantal	2 070	3 430	4 535	5 544	1 010
GRUNDEXAMINA VID UNIVERSITET⁸					
- nya studerande	20 150	19 650	19 640	20 169	529
- avlagda lägre yrkeshögskoleexamina	3 8105	880	13 876	10 775	-3 101
- avlagda högre högskoleexamina	13 130	13 880	21 825 ⁷	10 535	-11 290
- studerandeantal	152 160	152 200	140 560	145 330	4 770
DOKTORSEXAMINA VID UNIVERSITET					
	1 410	1 520	1 527	1 642	115

¹ Utbildning inom undervisningsförvaltningen. Uppgifterna för 2009 om nya studerande inom den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och den yrkesinriktade grund- och tilläggstudien, utfärdade avgångsbetyg inom den grundläggande utbildningen, avlagda examina inom den yrkesinriktade grund- och tilläggstudien samt utländska studerande är uppskattningar. Studerandeantalen för förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen, den grundläggande yrkesutbildningen, grundläggande yrkesutbildning som ordnas genom läroavtalsutbildning samt yrkeshögskolornas grund- och påbyggnadsexamen är studerandeantal enligt statsandelssystemet.

² IB-gymnasiexamina och Reifeprüfungsexamina ingår inte

³ Omfattar sådan utbildning i skolform och läroavtalsform som leder till yrkesinriktad grundexamen samt sådan utbildning enligt läroavtalsgrunderna som förbereder för fristående examen.

⁴ Inkluderar även studerande i annan utbildning än sådan som leder till examen.

⁵ Nya studerande och avlagda examina omfattar sådan utbildning i skolform och läroavtalsform som leder till yrkesexamen och specialyrkesexamen.

⁶ Närvarande 20.9.

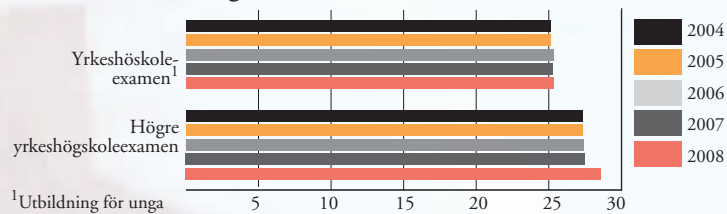
⁷ Examensreformens inverkan

Ungas placering i utbildning omedelbart efter avslutad grundläggande utbildning, %

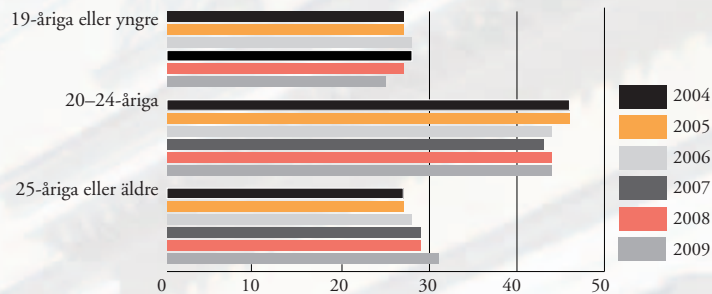
	2005	2006	2007	2008	2009 ¹
YRKESUTBILDNING	40,7	41,9	42,9	44,2	45,3
- utbildning som leder till grundexamen	39,4	40,1	40,7	41,9	42,5
- förberedande utbildningar	1,3	1,8	2,2	2,3	2,8
GYMNASIEUTBILDNING %	53,3	51,1	50,8	50,6	50,5
GRUNDSKOLANS PÅBYGGNADSUNDERVISNING	3,0	2,5	2,5	2,5	2,5
- i grundskolor	2,5	2,0	2,0	2,0	2,0
- i folkhögskolor	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Totalt %	97,0	95,5	96,2	97,3	98,3

¹Beräknat

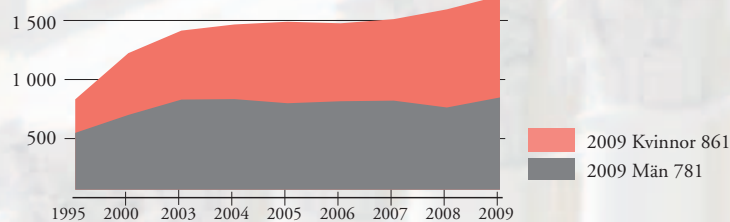
Medianålder för avlagd höskoleexamen 2004–2008

Personer som mottagit studieplats vid universitet per åldersklass, (%)

Doktorsexamina 1995-2009

Studerandemobilitet vid universiteten

	2005	2006	2007	2008	2009
Utländska grundexamensstuderande	3 221	3 619	3 980	4 151	-
Utländska påbyggnadsexamensstuderande	1 663	1 747	1 834	1 941	-
Grundexamensstuderande som lämnat Finland pga. utbytesprogram, längre än 3 månader	4 497	4 469	4 343	4 519	5 010
Grundexamensstuderande som kommit till Finland pga. internationella utbytesprogram, längre än 3 månader	4 552	4 784	4 911	5 280	5 317

Studerandemobilitet vid yrkeshögskolorna

	2005	2006	2007	2008	2009
Utländska examensstuderande	3 934	4 595	5 400	6 294	-
Student- och praktikantutbyte till och från Finland längre än tre månader	6 890	7 240	7 180	7 473	7 556

Antal mottagare av studiestöd och deras andel av det totala studerandeantalet

Studiestödsutgifterna var totalt 869,5 miljoner euro. Ökningen från föregående år var 86,7 miljoner euro. Ökningen berodde huvudsakligen på de höjningar i studiebidrag och den studerandes egna inkomstgränser som genomfördes förra året.

	2006	2007	2008	2009
Gymnasier	25 787 (22 %)	27 354 (24 %)	32 171 (28 %)	32 057 (29 %)
Yrkesläroanstalter	95 421 (70 %)	97 203 (71 %)	100 333 (72 %)	109 003 (76 %)
Yrkeshögskolor	95 399 (82 %)	93 348 (79 %)	93 663 (79 %)	93 336 (77 %)
Universitet	95 674 (60 %)	94 139 (59 %)	92 889 (62 %)	92 188 (62 %)

Universiteten från den 1.1.2010

Yrkeshögskolorna från den 1.1.2010

Ny tid för universiteten

Universitetsreformen trädde i kraft i början av år 2010. Universiteten blev självständiga offentligrättsliga inrättningar eller stiftelser, som avses i lagen om stiftelser. Universitetslagstiftningen reformerades genomgående. Genom den nya universitetslagen regleras universitetens nya juridiska status som offentligrättsliga inrättningar, deras förvaltning, finansiering och styrning samt frågor i anslutning till forskning och undervisning, studerande och personal. Universiteten har likväl fortfarande sin autonomi som tryggas i grundlagen. Genom att universiteten avskildes från staten till självständiga juridiska personer, omvandlades anställningsförhållandena för personalen från tjänster till arbetsavtal.

Åbo universitet och Åbo handelshögskola slogs samman till ett universitet. Också universiteten i Joensuu och Kuopio gick samman till Östra Finlands universitet. Verksamheten vid Tekniska högskolan, Helsingfors handelshögskola och Konstindustriella högskolan förenades till Aalto-universitetet, som organiseras i enlighet med lagen om stiftelser. Tammerfors tekniska universitet ombildades också till en stiftelse.

Vid universiteten infördes en ny finansieringsmodell som fokuserar mer på verksamhetens kvalitet och genomslagskraft. Finansieringen blir i framtiden bunden till index. Statsrådet fattade beslut om de statliga fastighetstillgångar som överläts till universiteten och om likviditetstryggande finansiering till universiteten.

Undervisningsministeriets riktlinjer för den strukturella utvecklingen av högskolorna åren 2009–2012 utgör grunden för måluppställningen för den strukturella utvecklingen som togs upp i avtalsförhandlingarna med universiteten och yrkeshögskolorna. Ministeriet justerar sina riktlinjer för den strukturella utvecklingen utifrån strategiarbetet vid universiteten och yrkeshögskolorna.

Universiteten effektiviserade uppföljningen av studiernas framskridande. Ministeriet understödde utvecklingen av studieprocesserna och examensreformen vid universiteten. Första riksomfattande gemensam ansökan till universiteten genomfördes digitalt. Samtidigt förenhetligades ansökningstiderna till yrkeshögskolorna och universiteten. Antagningen av studerande rationaliserades, och undervisningen vidareutvecklades.

Anslagen för utveckling av universitetscentren allokerades bland annat till understöd av kompetensöverföring som tillgododrar de ändrade kompetensbehoven i regionen, dess företag och vuxenbefolkning. De s.k. landskapshögskolorna svarade mot arbetslivets behov i regionerna.

Bättre kontakter mellan yrkeshögskolorna och arbetslivet

Yrkeshögskolornas nationella utvecklingsnätverk fortsatte sin verksamhet. Nätverken fokuserar på att utveckla kontakterna mellan de studerande och arbetslivet, FoU-verksamheten vid yrkeshögskolorna, högre yrkeshögskoleexamina, lärarskapet och den internationella verksamheten vid yrkeshögskolorna samt på att främja företagsinriktningen vid yrkeshögskolorna. Praktiskt inriktad forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet utgör en viktig del av yrkeshögskolornas regionala inflytande. Yrkeshögskolestudiernas och -studerandenas kontakter till arbetslivet avspeglade sig i den stora andelen lärdomsprov som genomförs som projekt.

Beredningen av en fusion mellan två yrkeshögskolor framskred i Tammerfors. Under året inleddes under styrning av Rådet för yrkeshögskolornas rektorer Arene rf ett projekt för yrkeshögskolornas utbildningsprogram med avsikten att förnya och förtydliga utbildningsprogrammets struktur och beteckningar fr.o.m. 2012.

Reformen av högskoleantagningen inleds

En arbetsgrupp vid undervisningsministeriet lämnade i mars 2010 ett förslag om reform av högskoleantagningen. Syftet med reformen är att försnabba övergången från andra stadiet till högskolestudier. Arbetsgruppen föreslår att antagningen görs främst utifrån student- eller yrkesexamensbetyget. Antagningen till universiteten och yrkeshögskolorna ska ske genom en gemensam ansökan. Man lägger stor vikt vid förutsägbarheten och transparensen av urvalsgrunderna. Arbetsgruppen betonar också betydelsen av målinriktad studiehandledning – ingen ska gå ut gymnasiet utan en plan för fortsatta studier. Pilotprojekt för utveckling av studiehandledningen i gymnasierna inleds hösten 2010.

Internationalisering ger kvalitetslyft i högskoleutbildningen

Högskolornas internationaliseringsstrategi stakar ut riktlinjerna för högskolornas internationalisering för perioden 2009–2015. Verkställandet av internationaliseringsstrategin kopplades till det pågående strategiarbetet vid universiteten och yrkeshögskolorna.

Genom att stärka de finländska högskolornas internationalisering höjs kvaliteten på högskoleutbildningen och forskningen. Målet är att högskolorna ska erbjuda högkvalitativ undervisning på främmande språk och utnyttja möjligheterna till internationellt samarbete samt att antalet utländska lärare, forskare och examensstuderande ska ha ökat fram till år 2015. Högskolorna ska också bygga sin verksamhet på etiskt hållbara grunder.

Ett experiment med avgiftsbelagda högskoleprogram på främmande språk för studerande från länder utanför EU och EES inleddes.

Internationell utvärdering av innovationssystemet offentliggjordes

Vid den internationella utvärderingen av det finländska innovationssystemet riktades kritik mot högskolornas obetydliga internationalisering, de långa studietiderna, det splittrade forskningsinstituts- och högskolesystemet, överlappningar och högskolornas diffusa profiler. Utvärderarna underströk universitetens forskningsuppdrag och föreslog utveckling av styrningen och finansieringen så att de bättre premierar högkvalitativ och internationellt orienterad forskning.

Uppfyllandet av Finlands vetenskapspolitiska mål främjades genom aktivt deltagande i uppbyggandet av det europeiska forskningsområdet. Finlands policy för innovation, forskningsinfrastruktur och sektorforskning bereddes i samarbete mellan olika förvaltningsgrenar.

Grundforskningen understöddes genom att utöka Finlands Akademis konkurrensutsatta forskningsfinansiering. Ökningen riktades in på stöd till forskarskolorna, internationaliseringen och forskningsprogrammen.

För att säkerställa den kvantitativa och kvalitativa nivån på forskarkåren gjorde man långsiktiga satsningar på forskarutbildningen och forskarkarriärerna.

En delegation för sektorforskning tillsattes i september.

Förslag till utveckling av studiestödet

Arbetsgruppen för studerandefamiljer och studiestöd kartlade möjligheterna att utveckla studiestödet för studerande med minderåriga barn. Ledningsgruppen för utveckling av studiestödet lämnade förslag som syftade till stimulering av högskolestudier på heltid. Antalet personer som åtnjuter studiestöd ökade speciellt på andra stadiet. Förfarandet med att beakta makans eller makens inkomster slopades i början av året. Enligt uppskattning höjer detta studiestödet för cirka 2 000 studerande som bor på hyra med i genomsnitt 100 euro i månaden. Bostadstillägget kom enligt beräkningarna att omfatta cirka 1 000 nya tilläggsberättigade.

Internationellt samarbete inom utbildningen och forskningen

Den internationella rörligheten bland högskolestuderandena ökade i enlighet med målen för högskolornas internationaliseringsstrategi som publicerades år 2009. Antalet universitetsstuderande som åkte på utbyte utomlands i mer än tre månader ökade med 1 152 från år 2008. Sammanlagt 10 327 studerande åkte på utbyte (2008: 9 175). Från yrkeshögskolorna åkte 7 556 studerande på utbyte i mer än tre månader (2008: 7 473).

Undervisningsministeriet och Arbets- och näringsministeriet beslutade om att Finland deltar i OECD-undersökningen av vuxnas kompetens, PIAAC, och beredningen av genomförandet i Finland inleddes. Undersökningen verkställs åren 2011–2012.

Understödet till projekten i ministeriets Rysslandsprogram fortsatte.

Utbildning ska bli en viktig exportsektor för Finland i framtiden. Utmaningar för detta ställer bl.a. produktifieringen, utvecklingen av lagstiftningen och finansieringen. För den internationella exporten av finländsk utbildning utformades en strategi. En arbetsgrupp föreslår att man grundar ett starkt företagskluster vars uppgift är att söka upp och identifiera nya affärsmöjligheter, samla finländska aktörer till större nätverk och stärka affärskunnandet inom sektorn i Finland. Klustret ska starta redan våren 2010.

FoU-verksamhetens utgifter

	Företag		Offentliga		Högskole-		Totalt	Förändring från föreg. år	FoU-utgifternas andel av BNP
	milj.euro	%	milj.euro	%	milj.euro	%			
1999	2 643,9	68,2	470,1	12,1	764,8	19,7	3 878,8	14,6	3,16
2000	3 135,9	70,9	497,4	11,2	789,3	17,8	4 422,6	11,1	3,34
2001	3 284,0	71,1	500,9	10,8	834,1	18,1	4 619,0	1,4	3,30
2002	3 375,1	69,9	529,7	11,0	925,6	19,2	4 830,3	3,3	3,35
2003	3 527,9	70,5	515,4	10,3	961,7	19,2	5 005,0	4,0	3,43
2004	3 683,5	70,1	530,1	10,1	1 039,8	19,8	5 253,4	4,4	3,46
2005	3 876,9	70,8	554,7	10,1	1 042,1	19,0	5 473,8	3,5	3,48
2006	4 107,8	71,0	574,2	10,0	1 079,2	18,7	5 761,2	4,0	3,45
2007	4 513,4	72,0	564,7	9,0	1 164,6	18,7	6 242,7	5,3	3,47
2008	5 102,0	74,3	588,5	8,6	1 180,6	17,2	6 871,1	8,7	3,72
2009*	5 021,8	73,3	594,8	8,7	1 233,7	18,0	6 850,2	-1,0	3,92

*Statistikcentralen, uppskattning på basis av förfrågningsvar och andra uträkningar. Förklaringen till tillväxten på 350 miljoner euro mellan 2007 och 2008 ligger i företagens preciserade rapporteringspraxis.

19

Vuxenutbildning¹

Statistik över utbildning som leder till/ eller förbereder för examen

	2006	2007	2008	2009
GYMNASIEUTBILDNING				
- nya studerande ²	4 300	4 300	4 200	4 200
- studerandeantal	11 700	11 500	11 200	11 200
GRUNDLÄGGANDE YRKESUTBILDNING I SKOLFORM SOM FÖRBEREDER FÖR FRISTÅENDE EXAMEN				
- nya studerande	7 120	7 820	8 270	9 300
- avlagda examina	3 760	4 220	3 650	4 000
- studerandeantal	13 100	13 300	14 010	15 460
GRUNDLÄGGANDE YRKESUTBILDNING I LÄROAVTALSFORM				
- nya studerande/personer som inlett studier	9 470	12 800	12 360	12 300
- avlagda examina	3 300	3 460	4 050	5 000
- studerandeantal	15 050	19 730	21 920	20 246
YRKESINRIKTAD TILLÄGGSUTBILDNING I SKOLFORM SOM FÖRBEREDER FÖR YRKES- OCH SPECIALYRKES- EXAMEN				
- nya studerande	14 445	13 219	13 200	13 800
- avlagda examina	8 377	8 833	8 900	9 200
- studerandeantal	28 389	28 048	28 000	28 900
YRKESINRIKTAD TILLÄGGSUTBILDNING I LÄROAVTALSFORM SOM FÖRBEREDER FÖR YRKES- OCH SPECIALYRKES- EXAMEN				
- nya studerande	12 050	15 701	16 900	17 900
- avlagda examina	7 786	7 517	7 800	8 100
- studerandeantal	22 150	24 500	27 131	29 025
YRKESHÖGSKOLEEXAMINA (YRKESHÖGSKOLEEXAMINA, VUXENUTBILDNING)				
- nya studerande	6 230	6 210	6 260	6 250
- avlagda examina	4 100	3 865	3 741	3 428
- studerandeantal	20 560	20 160	19 600	20 500
YRKESHÖGSKOLEEXAMINA (YRKESHÖGSKOLEEXAMINA, VUXENUTBILDNING)				
- personer som inlett studier	1 220	1 770	1 990	2 380
- avlagda examina	150	360	680	940
- studerandeantal	2 070	3 300	4 530	5 540

¹Undervisning inom undervisningsförvaltningen. ²År 2009 uppskattning

Kultur-, idrotts- och ungdomspolitiken

Utvecklingen av anslagen för kultur-, idrotts- och ungdomspolitiken har varit mycket positiv de senaste åren. Tipsvinstmedlen utgör fortsättningsvis en grundval för den statliga finansieringen. Med dem finansieras cirka hälften av utgifterna för konst och kultur och nästan alla utgifter för idrott och ungdomsarbete, med undantag av ungdomsverkstäderna. Multiplikatoreffekterna av tillämpningarna av konst och kultur kommer att få stor utbredning i framtiden. Under verksamhetsåret omsattes de kulturpolitiska strategiriktlinjerna i praktiken och ett förslag om en redogörelse till riksdagen om kulturens framtid färdigställdes. Utbudet av, tillgången till och tillgängligheten av konst och kultur i olika former förbättrades. Aktivering till vardagsmotion utgjorde ett fokusområde. Reformen av ungdomslagen syftade till att främja tidigt ingripande i ungas problem.

Utvecklingsår inom kulturpolitiken

Genomförandeprogrammet för ministeriets kulturpolitiska strategi 2020 utarbetades och slutrapporten för projektet om kulturpolitiska indikatorer publicerades. Ett förslag om utveckling av centralkommissionen för konst blev klart. Centralkommissionen för konst, statens konstkommissioner och de regionala konstkommissionerna för åren 2010–2012 tillsattes.

En kommitté som tillsatts av undervisningsministeriet utarbetade ett förslag om en redogörelse till riksdagen om kulturens framtid. Kraftfaktorer i den kulturpolitiska framtiden är enligt kommittén en hållbar kultur, kulturell mångfald och kreativitet. Dessa utgör förutsättningen och grunden för kulturens slagkraft i samhället, människornas välbefinnande och kulturbranschernas ekonomi. Arbetsgruppen för en konstpolicy för den visuella sektorn färdigställde sitt förslag om utveckling av sektorn.

Det riksomfattande barnkulturnätverket Aladdins Lampa har ökat i volym och variation i utbudet. Barnkulturverksamheten har utvidgats från den traditionella kultursektorn till en del av arbetet kring barnens fostran, hälsa och välfärd överlag. Aladdins Lampa når ut till cirka 370 000 barn och unga per år. Verksamheten sysselsätter cirka 3 800 professionella inom olika konstarter.

Anslagen till att förbättra handikappsamfundens kulturverksamhet och tillgängligheten till kultur ökade med 38 procent. Med anslagen till mångkulturalitet och antirasism understöddes bland annat kultur- och konstaktiviteter bland invandrare och de nationella etniska minoriteterna. Anslaget till främjande av den samiska kulturen och samiska organisationer beviljas till Sametinget, som beslutar om hur anslaget fördelas. Genom anslagen har det varit möjligt att förbättra de språkliga och kulturella minoriteternas och handikappminoritetens möjligheter till egna kulturaktiviteter samt deras tillgång till kulturtjänster. Konkret planering av tillgängligheten har inletts vid tio konst- och kulturinstitutioner.

Mer finansiering av konst och kultur

Statsandelarna till museerna, teatrarna och orkestrarna ökade med cirka 32,4 miljoner euro (52 %) från år 2007 till år 2009. Højningen av priset per enhet som infördes under dessa tre år är en betydande förändring. Under samma tid ökade kommunerna sina anslag till kulturinstitutionerna med cirka 15,6 miljoner euro (11 %). Den kommunala finansieringen av kulturinstitutionerna har i genomsnitt ökat, men situationen varierar stort beroende på kommun och konstgren.

Anslagen till konst och kultur på det fria fältet utökades. Anslagsmottagare var 29 professionella teatergrupper och 12 dansensembler samt 5 nycirkusaktörer. Arrangemang för kulturevenemang understöddes med sammanlagt cirka 4 miljoner euro. Medel beviljades 152 arrangörer på olika håll i Finland. Omkring hälften av festivalerna lyckades öka både den totala publiksiffran och biljettförsäljningen från år 2008. Enligt

en undersökning uppgick festivalernas egen finansiering till cirka 69 procent och det offentliga understödet till cirka 31 procent. Många utredningar av de olika evenemangen har visat att evenemangens effekter på den regionala ekonomin är flerfaldiga jämfört med evenemangets budget.

Anslagen till konstförvärv för statens offentliga utrymmen ökades i syfte att både förbättra tillgången till högkvalitativ konst i hela landet och höja sysselsättningen bland konstnärerna. Sysselsättningsläget bland konstnärerna blev bättre, och konstnärerna fick större nytta av socialskyddsreformen genom att projektstipendierna omvandlades till konstnärsstipendier.

Ett system med kultursedlar infördes i början av år 2009.

Kulturarvet i aktiv användning

Utvecklingsplanerna och strategin för Museiverket färdigställdes. I verkets funktion betonas riksomfattande utvecklings- och expertuppgifter som stärker hela kulturarvsområdet. Expertisen gällande skydd av kulturmiljöer befastes.

Maximibeloppet för statsgarantier till utställningar höjdes i fjol till en miljard euro. Därigenom kom statsgarantin att omfatta bl.a. Picassoutställningen. Statsgarantin befriar arrangörerna av betydande utställningar från kostnaderna för försäkring av utställningsobjekten. Avsikten är att främja utställningar och kulturutbyte på hög nivå både inom Finland och internationellt.

I det nationella digitala biblioteket samlas datalager från olika organisationer.

Med projektet kan man minska överlappningarna i hanteringen, distributionen och lagringen av museernas, bibliotekens och arkivens digitala material, effektivisera processerna, samordna processerna och underbygga nätverk. I kundgränssnittet kombineras datalagren i hundratals allmänna och vetenskapliga bibliotek, arkiv och museer till en riksomfattande material- och servicehelhet.

Den digitala arkiveringen av radio- och televisionsprogram, som det nationella audiovisuella arkivet (KAVA) inledde år 2009, har erbjudit forskarna helt nya möjligheter att analysera och studera den nationella mediekulturen. Det digitala material i KAVA som inte omfattas av upphovsrätt kommer framöver att göras tillgängligt också i det nationella digitala biblioteket.

Biblioteket – närservice och en öppen lärandemiljö för alla

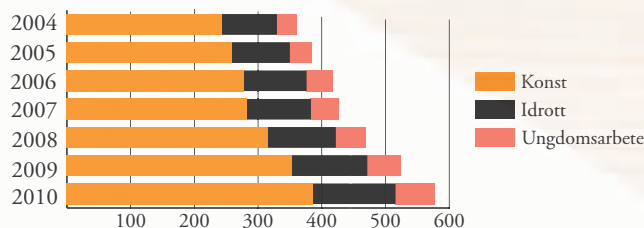
Användarsiffrorna per invånare för de allmänna biblioteken ligger på internationell toppnivå. Ett viktigt mål i undervisningsministeriets bibliotekspolicy 2015 är att trygga tillgången och tillgängligheten till information och kultur även i ett nätverksorienterat informations-, medborgar- och lärandesamhälle. Användningen av de allmänna bibliotekens webbtjänster har ökat kraftigt. Under den ekonomiska recessionen har efterfrågan av de allmänna bibliotekens tjänster ökat. Projektet Kirjatalkoot ("Boktalko") som startades av kulturfonden Suomen Kulttuurirahasto har stimulerat anskaffningen av inhemska litteratur.

Volymen av utlåningar och leveranser vid biblioteket för synskadade har ökat kraftigt i och med att digitala ljudböcker togs i bruk. Utlåningen löper snabbare och inga köer uppstår, eftersom en digital ljudbok kan kopieras över på en cd-romskiva när någon beställer den.

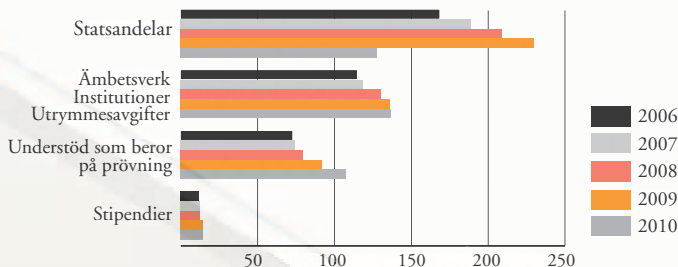
Mer stöd till film och audiovisuell produktion

Anslagen till främjande av filmkonst har ökat med över åtta miljoner euro under regeringens mandatperiod. Den största ökningen, över sju miljoner euro, har riktats till anslagen till produktion och distribution. Detta innebär en ökning på 51 procent under regeringsperioden. Målet är en bestående tillväxt inom totalfinansieringen av den finländska film- och AV-produktionen, vilket stärker produktionsstrukturerna och sysselsättningen inom branschen. Anslaget till filmproduktion och -distribution ökades med 36 procent. Dessutom tillkom ett sysselsättningsfrämjande tilläggsanslag, som beräknas skapa en ökning på 114 årsverken under 2009 och 2010.

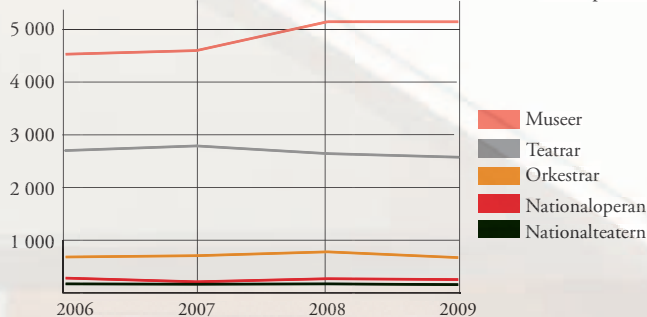
Finansiering av kultur, idrott och ungdomsarbete 2004–2010, milj. euro

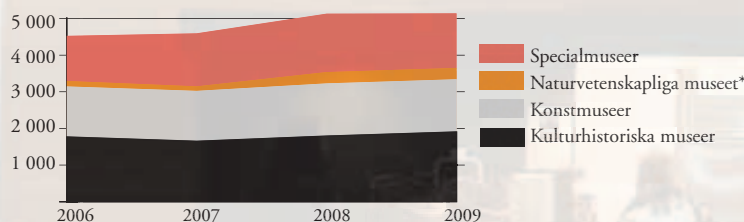
Finansiering av konst och kultur 2006–2010 milj. euro

Museernas, teatrarnas och orkestrarnas besökarantal (1000 personer)

Museernas besökarantal per typ av museum 2009 (1000 personer)

Källa: Museiverkets statistik *Naturhistoriska centralmuseet var stängt 2008.

Nyckeltal för de allmänna biblioteken

	2006	2007	2008	2009 ¹
Huvudbibliotek	409	386	384	319
Filialbibliotek	449	454	449	496
Bokbussar	172	166	160	155
Fysiska besök (1 000 st)	59 526	57 337	55 611	54 344
Besök via webben ² (1 000 st)		37 584	45 957	51 572
Det totala antalet utlåningar, (1 000 st)	102 579	1 00 862	99 777	98 827
Låntagare, % av invånarantalet	43	42	41	40
Bokanskaffningar, st/1 000 invånare	307	315	340	334
Annan materialanskaffning, st/1 000 invånare	57	59	63	62
Årserken	4 202	4 188	4 217	4 193

¹ Kontrollerade uppgifter för 2009 var inte tillgängliga för hela landet i mars 2010. ² Anvisningarna för statistikföring har ändrats. Det går inte att jämföra med uppgifterna från 2006.

Digitaliseringen av tekniken i biograferna utgör en stor utmaning. För att bevara biografnäts nuvarande nivå och regionala täckning behövs betydande offentliga satsningar. Genom projektet för digitalisering av biograferna har man kunnat digitalisera 60 av 296 biograf-salar. Sammanlagt finns det 178 biografer. Med ett sysselsättningsstöd på 2 miljoner euro stimulerades verksamheten i 30 biografer på olika håll i Finland.

Anslaget till barn- och ungdomsfilm höjdes med 28 procent från 2008. De finländska barnfilmerna hör numera till de mest populära inhemska filmerna. Skolbioverksamheten har bidragit till att främja filmfostran i skolorna.

Insatser för kulturexporten

År 2007 var den faktiska värdeökningen på kulturbranscherna i Finland något över 4,9 miljarder euro, vilket motsvarar cirka 3,2 procent av värdeökningen inom ekonomin överlag. Branschernas andel av den sysselsatta arbetskraften var cirka 4,25 procent, eller cirka 106 000 personer. Den privata konsumtionen av kultur stod för 7,1 procent av de totala privata konsumtionsutgifterna år 2007. Sammanlagt använde samtliga 2,5 miljoner hushåll i Finland drygt 6,4 miljarder euro på varor och tjänster inom kultur- och mediesektorn.

EU och staten finansierade programmet för utveckling av tillväxten och internationaliseringen inom företagsverksamheten i skapande branscher med cirka 14 miljoner euro. År 2009 pågick 14 olika projekt.

Huvudansvaret för verkställandet av utvecklingsprogrammet för Finlands kulturexport 2007–2011 bärs av undervisningsministeriet, arbets- och näringsministeriet och utrikesministeriet. Att stimulera kulturexport och -utbyte är mycket påkallat. År 2006 var importens värde det dubbla mot exporten. Insatserna stärker i stor utsträckning affärskunnandet inom kultursektorn.

Finpro startade med finansiering från undervisningsministeriet och arbets- och näringsministeriet ett tvåårigt internationaliseringsprogram för den kreativa sektorn. För världsutställningen i Shanghai utarbetades ett kulturprogram vars syfte är att underlätta introduktionen av finländska kulturföretag och kulturaktörer på den kinesiska marknaden.

År 2009 delade undervisningsministeriet för första gången ut understöd till produktifiering av kultur-turism. Stöd beviljades 20 projekt. Med anslaget kunde man stärka faktagrunden samt utveckla samarbetet i nätverk för kultur- och turismbranschen för att skapa turismprodukter med kulturellt innehåll och kulturell hållbarhet.

Internationellt kultursamarbete

Insatserna i programmet för produktutveckling inom kulturturism 2009–2013 inleddes. Fokus låg på att stärka faktabasen och statistikföringen samt samarbetet och nätverksbyggandet. Undervisningsministeriets riktlinjer för stöd vid internationella storevenemang inom kulturen godkändes.

I Europarådet betonade Finland stärkandet av faktaunderlaget för kulturpolitiken och deltog i utformningen av en utvecklingsmodell för den europeiska kulturpolitiken i egenskap av arbetsgruppens ordförande.

De nordiska kulturministrarnas råd startade ett treårigt globaliseringsprogram. År 2009 riktade man sina insatser på att höja profilen för nordisk film vid den internationella filmfestivalen i Toronto, Kanada.

Kulturpartnerskapet inom den nordliga dimensionen avancerade. Partnererna inom den nordliga dimensionen – EU, Ryssland, Norge och Island – beslutade att lansera partnerskap inom kultursektorn.

Undervisningsministeriet samordnade Finlands deltagande i Unescos generalförsamling som uppnådde de mål som ställts för den nationellt och på EU-nivå. Till de viktigaste hör valet av generaldirektör och den externa evalueringen av Unesco som färdigställs hösten 2010.

Utredningar om upphovsrättsfrågor

Undervisningsministeriet deltog i beredningen och verkställandet av en nationell strategi för immaterialrättigheter. I projektet för att främja digitalt online-material arbetar man för att bygga upp en fungerande digital marknad för kulturinnehåll i Finland. Hösten 2009 färdigställdes en utredning av upphovsrättsfrågorna kring mobil-tv-sändningar (DVB-H) och IP-television.

Problemen och möjligheterna till reglering gällande arbetstagarens och arbetsgivarens rätt till verk som skapats under arbets- eller tjänsteförhållande kartlades, men tjänstemannaförslaget togs inte vidare på det politiska planet. Planeringen och genomförandet av åtgärder för att främja den elektroniska handeln med kreativt innehåll och minska illegal distribution på nätet fortsatte.

Regelbunden motion som en del av barn- och vuxenvardagen

Befolkningens välbefinnande, hälsa och funktionsförmåga främjas genom att uppmuntra till regelbunden fysisk aktivitet. Särskilda målgrupper är barn och unga, äldre samt medelålders män. Genom motion kan man också motverka ökningen av fetma.

Bland vuxna var andelen män och kvinnor som rör på sig minst två gånger i veckan 67 respektive 73 procent. Av männen uppgav 29 procent och av kvinnorna 34 procent att de motionerar på fritiden minst fyra gånger i veckan. Programmet I form för livet har fokuserats särskilt på att öka motionen bland finländska män i medelåldern.

Pojkar i skolåldern rör på sig mer än flickorna. Idrottsaktiviteten i idrottsföreningar minskar markant efter att barnen har fyllt 12 år. Enligt utredningar rör cirka 50 procent av pojkarna och cirka 40 procent av flickorna på sig tillräckligt (en timme per dag) med tanke på hälsan. Cirka 20 procent av pojkarna och cirka 25 procent av flickorna rör på sig litet eller inte alls. Mängden fysisk aktivitet i barnens vardag har minskat radikalt.

År 2009 startade man projektet Främjande av motion i skolan som syftar till att öka vardagsmotionen genom att införa motionsrekommendationer för barn i skolåldern i grundskolorna. Enligt undervisningsministeriets och Ung i Finlands gemensamma rekommendationer bör alla i åldern 7–18 år syssla med mångsidig och åldersanpassad fysisk aktivitet minst 1–2 timmar om dagen. Projektet genomförs i samarbete mellan Undervisningsministeriet, Social- och hälsovårdsministeriet och försvarsförvaltningen. I projektet anpassas och samordnas god praxis för att skapa fysisk aktivitet under skoldagen och utarbetas olika slags modeller för skolorna.

År 2009 inleddes ett föreningsstödsprojekt, och för detta reserveras anslag på cirka 7 miljoner euro för projektperioden 2009–2011. Utvecklingsstöd för föreningsverksamhet beviljades totalt 664 projekt i maj 2009, och subvention för anställning av en heltidsanställd beviljades 200 föreningar.

Inom anläggning av idrottsplatser har man understött anläggning av såväl sim- och idrottshallar som betjänar större befolkningsgrupper som mindre objekt som stödjer vardagsmotionen. Ur stimulanspaketet för år 2009 kunde man understöda flera projekt för idrottsanläggningar. Dessutom beviljades de tidigare länsstyrelserna 1 083 000 euro som bidrag till näridrottsplatser.

Lissabonfördraget gav EU befogenheter inom idrottssektorn

Genom Lissabonfördraget kan EU stödja, samordna och komplettera medlemsländernas insatser inom idrotten. EU:s befogenheter har begränsats, och det är fortfarande medlemsländerna som har den största bestämmanderätten. Idrotten får också ett eget ministerråd i EU.

År 2010 fastställer idrottsministrarna i EU riktlinjerna för idrottspolitiken inom unionen i framtiden. Kommissionen utarbetar ett meddelande om idrottssektorns framtid till hösten. Då förväntas också kommissionens förslag till ett nytt EU-program inom idrottssektorn lämnas. Målet är att upprätta ett s.k. miniprogram för idrotten åren 2012–2013. Ett egentligt idrottsprogram kan startas då EU:s nya budgetram börjar år 2014.

Programmet ska i första hand gynna motion som baserar sig på medborgaraktivitet. På grund av att befolkningen åldras i Europa måste insatser riktas in på att upprätthålla befolkningens arbets- och funktionsförmåga också på EU-nivå. Programmet ska fokusera på EU-insatser för hälsofrämjande motion. Det ska också stödja medlemsländernas arbete i antidopningsfostran.

Nya riktningar för elitidrotten

En arbetsgrupp som dryftat en reform av de strategiska principerna och aktörernas ansvarsfördelning inom den internationellt inriktade elitidrotten lämnade sitt förslag i april 2010. Enligt arbetsgruppen måste den finländska elitidrotten omriktas med fokus på värderingar, kunnande och samfäll insats. En ändring av handlingsätten är en förutsättning för den systematiska utvecklingen av elitidrotten.

Arbetsgruppen föreslår att Finlands olympiska kommitté tillsammans med Finlands Paralympiska kommitté och med stöd av undervisningsministeriet ska inrätta ett projekt för reform av handlingsätten inom elitidrotten i samarbete med de grenförbund som engagerat sig i projektet. Reformprocessen kan inte genomföras i en handvändning, och det kommer att dröja till slutet av detta årtionde innan resultaten börjar synas.

Mer fritidsverksamhet bland unga

De ökade anslagen till ungdomsarbete användes på många olika sätt till att stödja de ungas egen verksamhet och det fostrande ungdomsarbetet. Årligt understöd delades ut till 123 riksomfattande ungdomsorganisationer, serviceorganisationer för ungdomsarbete och organisationer som bedriver ungdomsarbete. Ungdomarna är mindre aktiva i organisationer än tidigare. I åldersgruppen 10–14 år var endast cirka 30 procent medlem i en organisation. Samtidigt har ungdomarnas fritidsaktiviteter ändå ökat. Cirka 90 procent av ungdomarna i åldern 15–29 år uppger att de har ett fritidsintresse.

Satsningar på att främja sysselsättningen och motarbeta utslagning bland unga

Omkring 80 procent av alla ungdomar i Finland bor i de kommuner som omfattas av ungdomsverkstädernas tjänster. Olika bedömningar ger vid handen att 14 000–45 000 ungdomar faller utanför utbildningssystemet, arbetslivet och samhällets övriga åtgärder. Med den ekonomiska recessionen ökade antalet arbetslösa ungdomar till 34 700. Med ungdomsverkstäderna kunde man svara mot utmaningen rätt så väl. Det var möjligt att öka antalet platser i verkstäderna med 2 000 från året innan.

År 2009 deltog 11 000 ungdomar yngre än 29 år (10 000 yngre än 25 år) i verkstäderna, och av dem gick 76 procent vidare till utbildning, arbete eller annan aktiv verksamhet. Det var 24 procent av ungdomarna som hoppade av verkstaden eller som inte hittade någon fortsättningsplats för sig inom 6–12 månader efter verkstadsperioden. Ungdomsverkstäderna sysselsätter 1 400 verkstadstränare.

En arbetsgrupp vid undervisningsministeriet förberedde ändringar till ungdomslagen som ska stadga om sektoröverskridande samarbete och uppsökande ungdomsarbete i kommunerna samt om överlåtande av uppgifter härvid. Inom den offentliga sektorns tjänster till unga gäller det att verkställa tidigt ingripande. Regeringen lämnade lagförslaget till riksdagen i början av 2010.

I den första tilläggsbudgeten 2010 allokeras 30 miljoner euro av outdelade vinstmedel från Veikkaus Ab till att främja ungdomars sysselsättningsmöjligheter inom vetenskap, konst, idrott och ungdomsarbete. Vinstmedel riktas in på bl.a. säkring och digitalisering av materialtillgångar, uppgifter inom AV-området och andra kulturella och kreativa sektorer, sysselsättning av personer som avlagt grundexamen i idrott samt projekt för att höja ungdomssysselsättningen. Enligt uppskattning kommer åtgärderna att bidra till sysselsättningen av cirka 4 700 unga.

Kyrkliga ärenden

Undervisningsministeriet handlägger frågor som hänför sig till den evangelisk-lutherska kyrkan, det ortodoxa kyrkosamfundet och övriga religiösa samfund samt religionsfrihet. Ministeriet har också hand om det allmänna ordnandet av begravningsväsendet, som ska skötas med beaktande av religionsfrihet och likställdhet samt med vördnad och respekt, och dessutom även myndighetsuppgifter med avseende på de stupade.

Målet är att trygga gynnsamma verksamhetsförutsättningar för den evangelisk-lutherska kyrkan, det ortodoxa kyrkosamfundet och övriga religiösa samfund, främja möjligheterna till bekännandet och utövan- det av religion samt på andra sätt främja religionsfrihet. Man vill också förbättra de i Finland bosatta musli- mernas möjligheter till begravning enligt deras religion. Undervisningsministeriet bistod Finlands islamiska råd i beredningen av projektet för en begravningsplats. Under året fördes förhandlingar, men någon lämplig fastighet hittades inte.

Kännedomen om konventionen om barnets rättigheter ökade

Regeringens politikprogram för barns, ungas och familjers välfärd främjar ett barnvänligt Finland som stödjer målgruppens välfärd i vardagen med målet att minska utslagning, öka barns och ungas möjligheter att delta och bli hörda i samhället samt förbättra informeringen om barnens rättigheter.

År 2009 anknöt största delen av insatserna inom ramen för programmet till 20-årsjubileet för FN:s konvention om barnets rättigheter. Jubileumskampanjen utgjorde ett betydande inslag i kommunikationen kring politikprogrammet och fick stor genomslagskraft. Enligt undersökningar av Taloustutkimus ökade kännedomen om barnets rättigheter i alla befolkningsgrupper.

Programmet har också anknutit till beredningen av ändringar i ungdomslagen. Under året arbetade man med att ta fram nationella indikatorer för barns välbefinnande, utforma bedömningen av barnkonsek- venser och utveckla mediefostran till att svara mot utmaningarna i den snabbt föränderliga mediemiljön.

Anslag och nyckeltal för ungdomsarbete 2007–2009

	Deltagare/antal			Anslag (milj. euro)		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
KOMMUNERNAS UNGDOMSARBETE				7,02	7,27	7,5
Ungdomsorganisationer och organisationer som bedriver ungdomsarbete	850 000	850 000	815 000	12,2	12,9	14,0
Unga som deltar i verkstäder, antal	8 081	8 573		5,1	9,6	7,25
<i>Ungdomsarbetslöshet, pers*</i>	22 200	22 550	34 500			
Riksomfattande ungdomscentraler (dagar)	232 059	241 252	206 500	4,4	4,65	6,0
Eftermiddagsklubbar för skolelever	1 650	1 650	1 650	1,15	1,15	1,2
Ungdomsforskning, projekt	15	15	15	0,93	1,00	1,0
Informations- och rådgivningstjänster	230	240	217**	0,9	1,15	1,9
Förebyggande drogarbete, projekt	92	82	73	1,0	1,0	1,0
Regionutveckling, projekt	62	60	65	1,5	1,5	1,0
Avartti-programmet, (antal unga)	900	1 000	1 200	0,40	0,45	0,25
UNG KULTUR						
<i>Kulturgrupper(CIMO), (antal unga)</i>	1 385	1 552	1 902	0,13	0,15	0,2
<i>Ung Kultur evenemang</i>	2 550	2 000	7 200	0,15	0,15	0,154

*Ungdomsarbetslöshet/källa: arbetsministeriets statistik. **Minskningen beror på det minskade antalet kommuner. Unga som omfattas av ungdomstjänster 82 %.

Nyckeltal för den finländska kulturexporten 2005–2008

	2005	2006	2007	2008
FILMKONST - icke-kommersiella visningar utomlands	600	500	700	689*
Internationella filmpris	–	70	55	60
LITTERATUR översättningar av finländska böcker	217	191	185	213
BILDKONST projekt med inriktning på utlandet	149	176	–	–
TEATERKONST talteatrarnas gästspel/ antal åskådare utomlands	140/ 15 860	151/ 21 275	167/ 16 646	151/ 15 844
SIRKUSKONST antal åskådare utomlands	10 109	14 375	40 577	21 861**
TONKONST den finländska musikexportens marknadsvärde (1 000 euro)	28 893	26 227	19 817	23 324
-finländska artisters royaltyinkomster utomlands (milj. euro)	2,1	2,2	2,8	1,8
-symfoniorkesterns konserter/ antal åhörare utomlands	67/ 66 378	50/ 45 327	57/ 69 464	60/ 58 958
DANSKONST antal föreställningar/ antal åskådare utomlands	171/ 90 288	214/ 85 964	215/ 137 784	235/ 75 828
SPELBRANCHEN företagens omsättning i utlandet (milj. euro)	53,3	–	66,3	75
MUSEER antal utställningar utomlands		31	27	38

* Uppgifterna om film gäller de filmvisningar och priser som räknas till filmstiftelsens kulturexport. **Orsaken till cirkusens låga åskådarantal beror på att en central cirkusartist var moderskapsledig.

27

Nyckeltal för den inhemska filmen 2006–2009

	2006	2007	2008	2009	Ändring -08-09
Stöd till produktion och distribution (milj. euroa)	11,28	13,28	15,23	21,4	36
Understödda biograffilmer (antal)	15	13	19	21	10
Andelen statligt stöd av produktionsbudgeten (%)	34,4	25,8	30	34	13
Inhemska biografpremiärer (antal)	14	12	16	20	25
Besök per invånare	1,3	1,3	1,4	1,3	-7
Kotimaisten katsojaosuus (%)	23,0	19,5	22,5	15	-33
Tittarandel för inhemska film %	6,8	6,6	7,0	6,7	-4,3
Biografbesökare, inhemska film (milj. tittare)	1,6	1,3	1,6	1,0	-38

Källa: Finlands filmstiftelse

Anslag för idrott 2006–2009

	2006	2007	2008	2009
Kommunernas statsandelar	16 712	16 772	16 996	18 794
Byggnad av idrottsanläggningar	17 750	19 535	20 350	30 983
Grenförbund	14 796	15 800	16 840	18 825
Övriga idrottsorganisationer	15 733	16 442	17 560	19 425
Verksamhetsstöd för idrottsföreningar				2 200
Idrottsprogram för barn och unga samt eftermiddagsverksamhet	3 260	3 050	3 450	3 700
Utveckling av hälsofrämjande motion	2 100	1 880	2 150	2 680
Sport institutes	14 958	14 686	15 974	16 831
Utbildning, forskning och kunskapsförmedling inom idrott	5 470	5 725	5 120	5 359
Utveckling av elitidrott	1 760	1 790	2 980	3 457
Antidoping	1 350	1 400	1 500	1 700
Annan idrottsverksamhet	2 496	4 470	3 784	3 735
Totalt (1 000 euro)	96 385	101 550	106 704	127 689

Förvaltning och finansiering

Förvaltningsområdets utgifter år 2009 uppgick till sammanlagt 7,5 miljarder euro, medan utgifterna enligt statsbudgeten 2010 är 6,2 miljarder euro. Den nya statliga regionförvaltningen infördes från och med början av 2010. Undervisningsministeriets strategi 2020 publicerades år 2009, och man firade ministeriets 200-årsjubileum. Samtidigt riktade man blicken mot framtiden.

Undervisningsministeriets strategi 2020 färdigställdes år 2009. Enligt sin verksamhetsidé ansvarar undervisningsministeriet för den kunskapsmässiga och kreativa grunden för framtiden. Som viktiga mål fastställs att trygga bildningens kraft, stärka konkurrenskraften, säkerställa framgång för regionerna och livsmiljöerna samt stärka delaktighet och social gemenskap. Ambitionen är att Finland går i täten för kompetens, kreativitet och delaktighet. Som en del av genomförandet av strategin började man utarbeta en framtidsöversikt.

Anslagen till den allmänbildande utbildningen som finansieras från undervisningsministeriets förvaltningsområde har minskat betydligt år 2010. Detta beror på reformen av kommunernas statsandelssystem där statsandelarna för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen överfördes till Finansministeriets förvaltningsområde som en del av kommunernas ”statsandelar från en kanal”. Reformen hade motsvarande inverkan också på anslagen till biblioteken och kommunernas kulturaktiviteter.

Den ekonomiska recessionen till följd av globalekonomiska omvälvningar präglade år 2009. Året var motigt för statsförvaltningen. Den bristande bärkraften i den offentliga ekonomin kommer att ställa utmaningar för den offentliga sektorn också under de närmaste åren. Undervisningsministeriet måste inom sina sektorer och i sin verksamhet avmäta och inrikta sin verksamhet inom ramen för den offentliga ekonomiska hållbarheten. Enligt statsrådets principbeslut måste statsförvaltningen år 2010 skära ned sina verksamhetsomkostnader och andra utgifter permanent med cirka 30 miljoner euro.

Ministeriet med i reformerna inom statsförvaltningen

Undervisningsministeriet deltog aktivt i beredningen av statsandelsreformen och kommun- och servicestrukturreformen.

Den statliga regionförvaltningen förnyades i början av 2010. Närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM-centralerna) och regionförvaltningsverken (RFV) inledde sin verksamhet. Till regionförvaltningsverkens uppgifter inom Undervisningsministeriets förvaltningsområde hör utvärdering av basservicen samt rättsskyddet och tillstånden för bildningsväsendet. Uppgifterna som gäller det svenskspråkiga utbildningsväsendet har centraliserats till Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland. Uppgifterna som hänför sig till undervisning på samiska handhas av Regionförvaltningsverket i Lappland.

Till NTM-centralernas uppgifter inom undervisningsministeriets förvaltningsområde hör kortsiktig prognostisering av utbildnings- och kompetensbehoven, yrkesutbildning och vuxenutbildning, anläggning av läroanstalter, de regionala insatserna inom ungdomsarbete, idrott, konst, kultur och biblioteksväsendet samt strategisk regionalutveckling och genomförande av ESF-programmet.

De regionala konst- och kulturaktörerna i Finland är 13 regionala konstkommissioner, 10 regionala filmcenter, 10 regionala fotograficenter, 6 regionala danscenter och 11 barnkulturcenter. I regionerna finns dessutom teatrar, orkestrar, regionala konstmuseer och landskapsmuseer som åtnjuter statsstöd. Kulturtjänsterna koncentreras till de 19 landskapens centralorter.

Aktiv utveckling av ministeriet

Ministeriets interna funktioner utvecklades aktivt. Resultatstyrningsprocessen vid ministeriet förnyades. Man såg också över ministeriets uppdrag i syfte att förbättra ministeriets funktionsförmåga. Undervis-

ningsministeriet gjorde också betydande insatser för den kunskapsbaserade ledningen genom att utveckla framtagningen av indikatorer och fakta om utbildnings- och vetenskapspolitiken och kulturpolitiken.

En arbetsgrupp analyserade de största riskerna för ministeriet och lade fram en plan för hur riskkartläggning och -hantering ska kopplas till resultatplaneringen och kvalitetsstyrningen.

Undervisningsministeriets handlingsprogram för hållbar utveckling färdigställdes. I februari 2010 tilldelade WWF Finland ministeriet utmärkelsen Green Office.

200

År 2009 hade det gått 200 år sedan Finland fick sin autonomi och statsrådet (regeringskonseljen) inrättades. Märkesåret firades under temat ”Nationen växer fram”.

Undervisningsministeriet är ett av de äldsta ministerierna i Finland. Det inledde sin verksamhet i början av autonomi år 1809 som ecklesiastikexpeditionen vid kejsarliga senaten för Finland. När Finland blev självständigt 1917 ändrades namnet till kyrko- och undervisningsexpeditionen. År 1918 döptes senaten om till statsrådet och expeditionerna till ministerier. Namnet förkortades år 1922 från kyrko- och undervisningsministeriet till undervisningsministeriet. Nu inleds ett nytt århundrade som undervisnings- och kulturministeriet.

Undervisnings- och kulturförvaltningens 200 år firades med en museidag för skolelever och studerande i oktober 2009. Museidagen ska bli en bestående tradition som främjar samarbetet mellan skolorna och museerna, framhäver den roll som lokal- och kulturhistorien och konsten spelar när kulturidentiteten utformas.

Förvaltningsområdets utgifter 2008–2010, milj. euro

	2008	2009	BP 2010
Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter	279	215	118
Allmänbildade utbildning	2 087	2 143	855*
Yrkesutbildning	600	638	666
Vuxenutbildning	459	475	503
Högskoleutbildning och forskning	2 148	2 574	2 607
Studiestöd	836	871	890
Konst och kultur	426	471	385*
Idrottsväsendet	107	119	130
Ungdomsarbete	47	53	61

* Statsandelarna i finansministeriets huvudklass

Beräkningsmässiga utgifter och statsandelar för undervisnings- och kulturväsendet 2009

~De beräkningsmässiga utgifterna för den allmänbildande utbildningen enligt budgeten 2009 var totalt 4 468 miljoner euro, varav statens andel var 1 869 miljoner euro.

~De beräkningsmässiga utgifterna för den grundläggande yrkesutbildningen var totalt 1464 miljoner euro, varav statens andel var 611 miljoner euro.

~Statsandelarna enligt budgeten för vuxenutbildningen var totalt 444 miljoner euro.

~De beräkningsmässiga utgifterna för yrkeshögskoleundervisningen var totalt 856 miljoner euro varav statens andel var 366 miljoner euro.

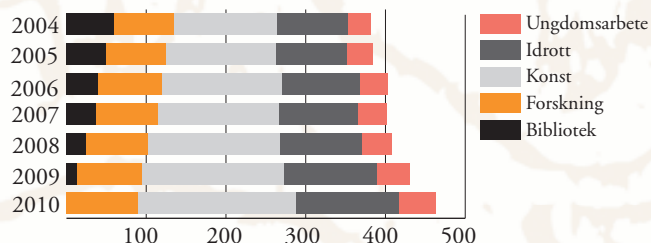
~Finansieringen av verksamhetsutgifterna för universitetens övningsskolor som beviljats enligt budgeten var totalt 1 507 miljoner euro.

~Statsandelarna för museer, teatrar och orkestrar steg totalt med ca 32,4 miljoner euro, dvs. 52 %, mellan 2007 och 2009.

~ 2009 delades totalt 98,7 miljoner euro ut i statsandelar. Kommunerna ökade sin andel till kulturinstitutioner med ca 15,6 miljoner euro, dvs. med 11 %.

30

Tipsvinstmedel till vetenskap, konst, idrott och ungdomsarbete 2004–2010, milj. euro

Undervisnings- och kulturministeriets organisation

Undervisningsministern

Statssekreterare

Kultur- och idrottsministern

Statssekreterare

Kanslichefen

Enheten för intern revision

Kommunikationsenheten

Internationella sekretariatet

Utbildnings- och forsknings- politiska avdelningen

Staben

Enheten

för allmän utbildning

Yrkesutbildnings-
enheten

Högskole- och forsknings-
enheten

Resultatområde för utbildning

Resultatområde för forskning

Kultur-, idrotts-, och ungdomspolitiska avdelningen

Utvecklingsenheten

Konstenheten

*Resultatområde för
kulturexport och kulturutbyte*

Konstenheten

Resultatområde för upphovsrätt

Idrottsenheten

Ungdomsenheten

Förvaltnings- avdelningen

Enheten för allmän
förvaltning

Personalenheten

Enheten för
ekonomiplanering

Enheten för
ekonomiförvaltning

Enheten för data-
administration

Maj 2010

Ämbetsverk och inrättningar inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde 2009–2010

Utbildningsstyrelsen

Finlands akademi

Forskningscentralen för de inhemska språken

Arkivverket

Depåbiblioteket

Museiverket

Förvaltningsnämnden för Sveaborg

Statens konstmuseum

Centralkommissionen för konst

Regionala konstkommissioner

Nationella audiovisuella arkivet

Statens filmgranskningsbyrå

Biblioteket för synskadade

Institutet för Ryssland och Östeuropa

Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO

~

Statens regionförvaltningsverk (RFV) och Närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM-centralerna)
sköter ärenden som gäller bildningsväsendet

~

Bolag:

Oy Veikkaus Ab

CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la culture